

*Діхтяренко С. Ю., кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології Уманського державного
педагогічного університету ім. Павла Тичини*

МОТИВИ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ ТА УНИКНЕННЯ НЕВДАЧ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

У статті викладено основні результати емпіричного дослідження динаміки мотиваційної сфери майбутніх психологів в процесі навчання. Здійснено диференційно-психологічний аналіз динамічної та змістовної сторін мотивації учіння студентів-психологів. Констатується вираженість негативної мотивації учіння практично на усіх курсах, тенденція зниження професійно-пізнавальних мотивів учіння на 2-му курсі і соціальних мотивів на 3-му курсі, що опосередковано впливає на зростання загального незадоволення процесом навчання на цих курсах, а також є показником наявності стратегії уникнення невдач як провідної стратегії у значної частки студентів. Високим є відсоток студентів, зорієнтованих на зовнішні стимули мотивування в учбовій діяльності, що свідчить про низьку самостійність, відсутності стійкої системи мотивів учіння і про загальну несформованість мотиваційної сфери. У частки студентів проявляється негативне ставлення до учіння, причому негативні мотиви у них входять до групи провідних мотивів учбової діяльності. Усе це обумовлює необхідність подальшого дослідження, розробки та наукового обґрунтування психологічного інструментарію та технологій корекції мотиваційної сфери студентів-психологів.

Ключові слова: мотиваційна сфера, майбутні психологи, процес навчання, учіння, учбова діяльність.

В статье изложены основные результаты эмпирического исследования динамики мотивационной сферы будущих психологов в процессе обучения. Осуществлен дифференциально-психологический анализ динамической и содержательной сторон мотивации обучения студентов-психологов. Констатируется выраженность негативной мотивации обучения практически на всех курсах, тенденция снижения профессионально-познавательных мотивов обучения на 2-ом курсе и социальных мотивов на 3-ом курсе, опосредствовано влияющим на рост общей неудовлетворенности процессом обучения на этих курсах, а также является показателем наличия стратегии избегания неудач как ведущей стратегии у значительной части студентов. Высоким является процент студентов, сориентированных на внешние стимулы мотивирования в учебной деятельности, свидетельствующей о низкой самостоятельности, отсутствии устойчивой системы мотивов обучения и об общей несформированности мотивационной сферы. У части студентов проявляется негативное отношение к обучению, причем негативные мотивы у них входят в группу ведущих мотивов учебной деятельности. Все это обуславливает необходимость дальнейшего исследования, разработки и научного обоснования психологического инструментария и технологий коррекции мотивационной сферы студентов-психологов.

Ключевые слова: мотивационная сфера, будущие психологи, процесс учебы, учиння, учебная деятельность.

Актуальність дослідження. Мотиви - головна рушійна сила не лише у поведінці, діяльності людини, але і в процесі становлення і розвитку особистості, в процесі формування майбутнього фахівця-професіонала. У зв'язку з цим особливо важливим є питання про мотиви учбово-професійної діяльності студентів та їхньої загальної особистісної спрямованості. Успішність учбово-професійної діяльності визначається, зокрема, орієнтацією студентів на досягнення успіху або на уникнення невдач [1].

Аналіз досліджень та публікацій. У психологічній науці чимало досліджень, присвячених вивченню різних аспектів професійного становлення фахівців та їхній мотивації. Формування мотивів особистості, особливості цих мотивів у різних вікових

періодах (В.О. Іванников, Є.П. Ільїн, В.І. Ковальов, М.Ш. Магомед-Емінов) і у різних видах діяльності (Л.І. Божович, А.К. Маркова, Д.І. Фельдштейн, Д.Б. Ельконін) стали предметом досліджень багатьох авторів. Мотивацію і цілепокладання як провідні компоненти діяльності розглядали В.Г. Асєєв, В.К. Вілюнас, С.С. Занюк, С.Г. Москвічов, О.М. Леонтєєв, Б.Ф. Ломов та ін. Мотиваційні механізми як системна, різнорівнева, неоднорідна ієрархізована освіта, яка реально забезпечує мотивацію діяльності, розглядалась у працях В.Г. Леонтєєва. Мотивацію студентів під час їхнього навчання у середніх спеціальних закладах і ВНЗ вивчали А.О. Вербицький, А.К. Дусавицький, Н.В. Кузьміна, Ю.П. Платонов та ін.

Постановка завдання. Диференційно-психологічний аналіз динамічної та змістовної сторін мотивації учіння студентів-психологів.

Мета статті – ознайомлення з результатами емпіричного дослідження динаміки мотиваційної сфери майбутніх психологів в процесі навчання.

Виклад основного матеріалу. Досліджувалася мотивація студентів на досягнення успіху та уникнення невдач, використовуючи дві взаємодоповнюючі одна одну методики Т.Елєрса. Аналіз даних дозволив встановити, що на першому курсі 33% студентів орієнтовані на мотивацію досягнення успіху у своїй діяльності, 53% на мотивацію уникнення невдачі, у 14% студентів (проміжна група) обидві мотивації виражені приблизно однаково. Таке співвідношення мотивації досягнення успіху та уникнення невдач у першокурсників пов'язане з адаптацією студентів до процесу навчання у ВНЗ та їхньою загальною невпевненістю у власних силах (у цієї групи студентів сильною є тенденція відповідати вимогам вищої школи), що часто супроводжується, а, отже, і посилюється підвищеним рівнем ситуативної тривожності. Особлива група студентів виокремилася, вірогідно, через те, що вони або недостатньо відверто, усвідомлено обирали запропоновані у тесті твердження, або недостатньо серйозно підійшли до участі у діагностиці, або їхня мотивація на успіх є нестабільною (ще до кінця тієї, що не сформувалася).

На 2-му курсі співвідношення мотивів виявилось таким: 46% дотримуються тенденції досягнення успіхів (приріст на 13%), 40% мають установку на невдачу (зниження на 13% відповідно) і 14% студентів відносяться до проміжної групи. Позитивна динаміка в мотивації студентів на досягнення успіху, це пояснюється тим, що процес їхньої адаптації вже завершився, у них вже виробилися і склалися певні уявлення про навчання у ВНЗ, відповідні учбові вміння і навички. Але, усе ж такі мотивація на уникнення невдач у цієї групи студентів має достатньо високий показник. Це, очевидно, пов'язано з деякими особливими особливостями студентів цієї спеціалізації, наприклад, високим рівнем не лише ситуативної, але й особистісної тривожності, невпевненістю у собі, високою самокритичністю і т. п. Проміжна група

студентів виокремилася виділилася з тих же причин, що й у першокурсників.

На 3-му курсі до успіху прагнуть 45% студентів (зниження на 1%), така ж кількість - 45%, орієнтована на невдачу (підвищення на 5%) і 10% студентів належать до проміжної групи. Тут ми спостерігаємо зворотню попередньою динаміку мотивації студентів на уникнення невдач. Але, не слід зазначити, що група студентів, орієнтованих на досягнення, практично не змінилася за кількісним складом порівняно із 2-м курсом, тобто у певної частини третьокурсників ця мотивація вже є стійкою характеристикою мотиваційної сфери особистості, що дозволяє їм пережити кризу 3-го курсу. Група студентів орієнтованих на уникнення невдач збільшилася, швидше за усе, за рахунок проміжної групи студентів. Тобто, у зв'язку з ефектом «розчарування» у професійному виборі, проблемами, що накопичилися до цього часу навчання у ВНЗ, частина студентів з групи з нестійкою мотивацією на досягнення успіху перейшла до групи мотивованих на невдачу. Цим же пояснюється зменшення проміжної групи студентів. На 4-му курсі у 63% студентів провідною виявилася мотивація досягнення успіху (підвищення на 18%), у 27% - мотивація уникнення невдач (пониження на 18% відповідно), 10% студентів складають проміжну групу (стабільний показник).

На випусковому курсі у студентів-психологів спостерігається позитивна динаміка у розвитку мотивації досягнення успіху - 63% (підвищення на 18%), причому, за рахунок зменшення групи студентів, мотивованих на невдачу, - 27% (зниження на 18%, відповідно). Це пояснюється декількома причинами. По-перше, випускники, що успішно пройшли кризу 3-го курсу та отримали позитивний досвід з його подолання, орієнтуються на досягнення успіху. По-друге, випускники украй зацікавлені закінчити свою професійну підготовку і отримати диплом за фахом. По-третє, на випускних курсах посилюється професійно-пізнавальна мотивація учіння студентів, що пов'язано з реальними професійними перспективами самореалізації, і це також може викликати цю позитивну динаміку, що буде з'ясовано далі, здійснивши порівняльний аналіз мотивації досягнення на успіх і провідних мотивів учбової діяльності студентів. Проте, на випусковому курсі зберігається група

студентів, як мотивованих на уникнення невдач, так і студентів, що належать до групи, з нестійкою мотивацією на досягнення. Це можна пояснити двома причинами. По-перше, у цих студентів домінуючими мотивами учіння є негативні мотиви. По-друге, мотивація на уникнення невдач у них є вже стійкою характеристикою мотиваційної сфери особистості. Середні показники за відповідними методиками є такими. Загальна кількість студентів з потребою досягти успіху складає 44%, у 42% з них домінує мотив уникнення невдач, 12% студентів складають проміжну групу. Отже, можна припустити, що наявність достатньо великої групи студентів з мотивацією на уникнення невдач може, зокрема, бути обумовлено у них провідними мотивами учіння і певними особливостями мотиваційної сфери (деякими особливими індивідуально-психологічними характеристиками), що буде з'ясовано далі.

Студенти з яскраво вираженою мотивацією досягнення успіху прагнуть до досконалості в усьому, що вони роблять. Проте учбові успіхи безпосередньо не залежать від мотивації досягнення, тому необхідною умовою для з'ясування питання, що визначає високу результативність у навчанні, є встановлення того, на яку діяльність спрямована ця мотивація, оскільки вона може бути обернена у сферу, далеку від професійної. Для з'ясування цього аспекту проблеми були визначені провідні мотиви учбової діяльності студентів за допомогою методики А.О. Реана і В.О. Якуніна. При діагностиці були отримані такі результати. На 1-2 курсах провідними для більшості студентів (50% і 48%, відповідно) є професійно-пізнавальні мотиви учбової діяльності: «стати висококваліфікованим фахівцем», «отримати глибокі і міцні знання», «забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності», «отримати інтелектуальне задоволення». Це, у першу чергу, пов'язано з реалізацією бажання, актуальною потребою більшості першокурсників навчатися саме з цієї спеціальності, яку вони обрали у зв'язку з особистим інтересом, отримавши перемогу у конкурс при вступі.

На 2-му курсі ця мотивація дещо знижується (на 2%), але усе ж таки вона визначає навчання другокурсників,

передусім, тому, що формується вже не поверхневий, а глибший інтерес до обраної спеціальності через систему профілюючих дисциплін. На другому місці (41% і 43%, відповідно) перебувають соціальні мотиви учіння, такі як: «успішно освоїти спеціальність, корисну для людей», «отримати найбільш затребувану у суспільстві спеціальність», «освоїти соціально значущу професію», «отримати професію, яка потрібна у сучасному суспільстві». Вихід цих мотивів на друге місце в ієрархії обумовлений, по-перше, тим, що у сучасному суспільстві ця професія і відповідні фахівці є найбільш затребуваними. Це, звичайно, розуміють і знають як випускники шкіл, що роблять власний професійний вибір, так і студенти, що навчаються з цієї спеціалізації. По-друге, можна припустити, що це може бути пов'язано і з індивідуально-психологічними особливостями студентів-психологів, наприклад, наявністю такої якості, як альтруїзм. По-третє, це може бути обумовлено віковими особливостями, наприклад, орієнтацією в юності на зовнішні стимули у діяльності, актуальність у світогляді мотиву соціального служіння суспільству, що формується, і т. п. На третьому місці в ієрархії мотивів учіння серед студентів 1-2 курсів - негативні мотиви (18% і 24%, відповідно) - до них належать такі, як: «намагаюся не накопичувати заборгованості з навчальних дисциплін, щоб не було серйозних проблем під час період сесії», «прагну не запускати вивчення предметів навчального циклу, щоб не ускладнювати стосунки з викладачами, батьками», «немає особливого вибору, на цій освіті наполягають батьки», «хочу уникнути засудження і покарання за погане навчання». Це свідчить про те, що певна частина студентів зробила власний професійний вибір або не самостійно, або під тиском оточення (наприклад, батьків), або через якісь несприятливі, але об'єктивно не залежні від студента обставини (наприклад, до цього ВНЗ було найлегше поступити; невисока плата за навчання порівняно з іншими спеціальностями; необхідність отримати будь-яку вищу освіту і т. п.).

Слід зазначити, що на 2-му курсі спостерігається процес зростання негативної мотивації (на 6%). Це, передусім, пов'язано з розчаруванням у професії (бакалаври

навчаються чотири роки, і тому криза «розчарування» починається дещо раніше, ніж у фахівців, які навчаються п'ять років). І, нарешті, на четвертому місці у цієї групи студентів розташовані мотиви особистого престижу (13% і 8%, відповідно), такі як: «не відставати від однокурсників», «заслужити повагу викладачів», «добитися схвалення з боку батьків та інших навколишніх людей», «бути прикладом для однокурсників». Ці мотиви учіння посідають останнє місце в ієрархії тому, що для більшості студентів 1-2 курсів престижність доки не є актуальною у зв'язку з відтермінуванням самореалізації через професію і відсутність великого практичного досвіду з задоволення потреби, що відповідає цьому мотиву. Причому, у однокурсників цей мотив знижується у порівнянні із студентами 1-го курсу (на 5%), через те, що у них зростає соціальна (дещо - 2%) і негативна (значно - 6%) мотивація учіння. Розчаровуючись у власному професійному виборі, студенти-однокурсники перестають практично відчувати престижність обраної спеціальності.

Для студентів 3-4 курсів також характерною є певна динаміка у ієрархії мотивів учіння. На першому місці залишаються професійно-пізнавальні мотиви (60% і 63%, відповідно), але спостерігається зростання цих мотивів учіння у порівнянні з попередніми курсами (на 12% і 15%, відповідно, порівняно з 2-м курсом). Це свідчить про сприятливе подолання кризи «розчарування» у професії і про задовільну професіоналізацію студентів. На другому місці у цієї групи студентів зберігаються соціальні (41% і 36%, відповідно) мотиви учіння. Слід зазначити, що вираженість цих мотивів знижується порівняно з 1-2 курсами (на 2% і 7%, відповідно, порівняно з 2-м курсом). Це, у першу чергу, обумовлено тим, що зростає внутрішня мотивація учіння, а зовнішні мотиви поступово втрачають свої позиції. На третє місце, на відміну від 1-2 курсів, виходять мотиви особистого престижу (30% і 25%, відповідно), а на четверте переміщуються негативні мотиви (14% і 21%, відповідно). Це можна пояснити тим, що для студентів наближається перспектива реальної самореалізації через професію по закінченню ВНЗ. Тому студенти починають орієнтуватися на проблеми статусності,

пріоритету, можливостей, які їм будуть доступними (чи можуть бути доступними) у зв'язку з отриманою професією. Мотиви особистого престижу значно зростають у порівнянні з 1-2 курсами (на 13% і 17%, відповідно, порівняно з 2-м курсом). Негативні мотиви на 3-му курсі значно знижуються - на 10% порівняно з 2-м курсом, на 4-му курсі, порівняно з 2-м - дещо знижуються (на 3%), а порівняно з 3-м курсом, значно підвищуються (на 7%). Проте у загальній ієрархії мотивів випускників негативні мотиви, як і раніше, посідають останнє місце.

Ця динаміка може бути пояснена декількома обставинами. Так, на 3-му курсі долається криза «розчарування», зростає позитивна спрямованість на професію, що виражається через актуалізацію професійно-пізнавальних мотивів, тому негативні мотиви учіння значно знижуються. На 4-му, випускному курсі, у певної частини студентів виникають певні проблеми: утруднення з виконанням випускної кваліфікаційної роботи при, наприклад, низькому рівні розвитку здібностей (зокрема, дослідницьких); проблема ліквідації заборгованостей за весь період навчання, найчастіше, у студентів з низькою організацією власної учбової праці і т. п.; студент не бачить себе у професії психолога системі освіти, а на додаткову спеціалізацію по психології у нього немає можливості поступити (наприклад, через фінансові проблеми); студент занадто критично себе оцінює, не впевнений у собі, не може представити власне професійне майбутнє; студент остаточно розчарувався у професійному виборі, але закінчувати ВНЗ потрібно, і т. п. Цим пояснюється негативна мотивованість зазначеної категорії студентів порівняно з 3-м курсом. Ця ієрархія мотивів учіння студентів-психологів обумовлена, з одного боку, їхньою яскраво вираженою професійною спрямованістю, з іншого - спрямованістю на допомогу людям (що обумовлене особливістю професії). Ось чому мотиви престижу перебувають на останньому місці у відповідній ієрархії. Проте тенденції незадоволення обраною спеціальністю, невпевненості у власному професійному майбутньому та інші у цієї категорії студентів привели до того, що негативні мотиви учіння в їхній ієрархії поосідають третє місце.

Отримані під час анкетування дані не входять у суперечність з результатами за методикою А.О. Реана і В.О. Якуніна і з результатами першого анкетування (зі студентами 2-го курсу) по рангу мотиву у відповідній ієрархії. Є різниця у процентному і кількісному вимірах, і це пояснюється тим, що у методиках студентам дозволяється різна кількість виборів мотивів учіння, а також тим, що в анкет є відкриті питання, відповіді на які було включено до кількісної обробки даних. У ранговій структурі мотивів учіння студентів спостерігаються такі зміни і динаміка. Так, професійно-пізнавальні мотиви понад усе виражені у мотиваційній структурі на 2-му і 4-му курсах - 90% і 81%, відповідно. На 1-му курсі це пояснюється вираженою спрямованістю студентів саме на цю спеціальність як на майбутню професію, але оскільки уявлення про неї далекі від реальної характеристики професії, ці мотиви учіння знижуються на 2-му курсі - 66% і дещо підвищуються на 3-му - 68% (приріст на 2%). Загальне зниження цієї мотивації учіння на середніх курсах пояснюється, у першу чергу, розчаруванням у професійному виборі (предмети за фахом активно починають вводитися лише на 3-му курсі, зазнають зміни ідеальні уявлення про професію і т. п.).

На 4-му курсі складається в основному адекватне уявлення про професію, формується попередній сценарій професійної самореалізації, що призводить до більшої вираженості цих мотивів у відповідній ієрархії. Соціальні мотиви учбової діяльності мають найбільшу вираженість на 1-му і 2-му курсах - 63% і 73%, відповідно. Причому, якщо на 1-му курсі це пояснюється широкою соціальною спрямованістю першокурсників (суспільна затребуваність потрібної людям професії), то на 2-му курсі - вузькою соціальною спрямованістю (спілкування з однолітками, перебування у середовищі молоді), яка, мабуть, грає і компенсаторну роль в період розчарування у професії.

На 3-4 курсах вираженість цих мотивів знижується - 36% і 27%, відповідно, оскільки інші мотиви учіння (професійно-пізнавальні у першу чергу) починають грати усе більш важливу роль в учбово-професійній діяльності студентів. Негативні мотиви учіння у відповідній ієрархії посідають 3 ранг (потрапляють до групи

супутніх мотивів), і лише на 3-му курсі - 4 ранг, що відрізняє структуру мотивів учіння студентів-психологів від ієрархії мотивів учіння студентів інших спеціальностей, в якій вони стабільно посідають останнє місце і лише на 3-му, «кризовому», курсі піднімається рангом вище. Можна припустити, що ця тенденція пояснюється, з одного боку, деякими індивідуально-психологічними особливостями студентів-психологів (висока тривожність, надмірна чутливість до зовнішніх дій - ранима, підвищена самокритичність і т. п.). З іншого боку, є наслідком недостатньо усвідомленого, самостійного вибору професії на момент вступу до ВНЗ (вчуся з потреби: примушують батьки і т. п.). На 3-му курсі ця мотивація дещо знижується як результат позитивного виходу з кризи «розчарування» у професії, але на 4-му - знову посилюється, передусім, через невпевненість у вдалому професійному працевлаштуванні по закінченню ВНЗ, через невпевненість у власних силах гідно закінчити навчання, через те, що склався вже стабільній негативній мотивації вчення (наприклад, уникнення невдач) і т. п. Мотиви престижу на цьому відділенні на 1-2 курсах належать до 4 рангу - 7% і 6%, відповідно (група тих, що мало впливають на мотивацію учіння), на 3-4 курсах потрапляють до групи супутніх мотивів учіння - 14% (3 ранг) і 36% (2 ранг), відповідно. Це можна пояснити тим, що попри те, що професія «психолог» у сучасному суспільстві є достатньо затребуваною, проте спеціалізація напряму обмежує сферу майбутньої діяльності не зовсім престижною, мало оплачуваною сферою реалізації. Крім того, немає у сучасному суспільстві і стійкого позитивного ставлення до професійної підготовки за програмою бакалаврату, така підготовка сприймається, найчастіше, як неповна вища освіта, що вимагає завершення. Тому мотиви престижу у студентів цього напряму на перших курсах не входять до групи провідних або супутніх.

На 3-4 курсах картина змінюється, що є ознаками успішної професійної ідентифікації і формування професійної самосвідомості студентів. Наближаючись до закінчення ВНЗ, випускники мають сформовані уявлення про професію, можливості професійної самореалізації, переваги своєї спеціалізації, що виводить ці

мотиви учіння на більш високі рангові позиції.

Узагальнена ієрархія мотивів учіння студентів за результатами дослідження усієї вибірки виглядає таким чином: професійно-пізнавальні мотиви вчення посідають перше місце (78%) і належать до групи провідних мотивів; соціальні і негативні мотиви - 2 і 3 місце (53% і 15%, відповідно), і входять до групи супутніх мотивів; мотиви престижу - 4 місце, тобто належать до групи мотивів, що мало впливають на мотивацію учіння студентів. Ця ієрархія мотивів учбової діяльності студентів відрізняється від ієрархії мотивів учіння інших студентів тим, що негативні мотиви учіння стабільно посідають 3 ранг у структурі мотивів, випереджаючи мотиви престижу і прагматичні мотиви, що примикають до них, що потребує вивчення і відповідної корекції.

Висновки та перспективи подальших досліджень у обраному напрямку. Таким

чином, в результаті проведеного дослідження можна констатувати вираженість негативної мотивації учіння практично на усіх курсах навчання, високий відсоток студентів, зорієнтованих на зовнішні стимули мотивування в учбовій діяльності, що свідчить про низьку самостійність, відсутності стійкої системи мотивів учіння і про загальну несформованість мотиваційної сфери студентів-психологів (неадекватна самооцінка, високий рівень тривожності і т. п.). Виявлено частку студентів, у яких проявляється негативне ставлення до учіння, причому негативні мотиви у них входять до групи провідних мотивів учбової діяльності. Виявлені проблеми зумовлюють необхідність подальшого дослідження, розробки та наукового обґрунтування психологічного інструментарію та технологій корекції мотиваційної сфери студентів-психологів.

Список використаних джерел

1. Дусавицкий А.К. Мотивы учебной деятельности студентов: Учеб. пособие / А.К. Дусавицкий. - Харьков: ХГУ, 1987. - 55 с.

References

1. Dusavickij A.K. Motivy uchebnoj dejatel'nosti studentov: Ucheb. posobie / A.K. Dusavickij. - Har'kov: HGU, 1987. - 55 s.

SUMMARY

Dihtyarenko S., associate Professor in psychological sciences

MOTIVATION OF SUCCESS ACHIEVEMENT AND FAILURES AVOIDANCE IN EDUCATIONAL ACTIVITY OF STUDENTS-PSYCHOLOGISTS

In the article the basic results of empiric research of dynamics of motivational sphere of future psychologists are expounded in the process of studies. In particular, established, that reasons are a main motive body not only in behavior, activity of man but also in the process of becoming and development of personality, in the process of forming of future specialist-professional. In this connection especially important is a question about reasons of educational-professional activity of students and their general personality orientation.

Success of educational-professional activity is determined, in particular, by the orientation of students on the achievement of success or on avoidance of failures. On results the differentially-psychological analysis of dynamic and rich in content parties of motivation of studing students-psychologists the expressed of negative motivation of studing is established practically on all courses, tendency of decline of professionally-cognitive reasons of studing on a 2th course and social reasons on a 3th course that mediated influences on the increase of general dissatisfaction the process of studies on these courses, and also is the index of presence of strategy of avoidance of failures as leading strategy at considerable part student.

Large enough is a group of students with motivation on avoidance of failures, that can be conditioned for them by leading reasons of studing and certain features of motivational sphere, in particular, by some special individually-psychological descriptions. Students with the brightly expressed motivation of achievement of success aspire to perfection in everything, that they do. However educational successes directly do not depend on motivation of achievement, that is why a necessary condition for finding out of question that determines high effectiveness in studies is establishment of that, what activity this motivation is sent to, as she can be reverse in a sphere distant from professional.

High is a percent of the students, orientated on the external stimuli of reason in educational activity that testifies to subzero independence, to absence of the proof system of reasons of studing and about general unformed of motivational sphere. In parts of students negative attitude shows up toward studing, thus negative reasons for them are included in the group of leading reasons of educational activity. All of it stipulates the necessity of further research, development and scientific ground of psychological tool and technologies of correction of motivational sphere of students-psychologists.

Key words: motivational sphere, future psychologists, process of studies, studing, educational activity.